

BASF

MEDEDELINGEN VOOR GELUIDSBANDVRIENDEN

Uitgave van de Badische Anilin- & Soda-Fabrik AG · Ludwigshafen am Rhein

Jazz-band

'Hot music' laat jonge mensen niet koud. Wie z'n gasten een Band op de band kan voorzetten, hoeft zich geen zorgen te maken over het al dan niet slagen van een fuif. Het hoeft geen beroemd orkest te zijn: opnamen van een eigen combo zijn dikwijls veel aantrekkelijker.

Overigens: MAGNETOPHONBAND BASF is een onkreukbare criticus, en helpt U daardoor Uw muzikale prestaties op een hoger peil te brengen. Oefening baart kunst en de geluidsband verleent assistentie.

Jaren later beleeft een jazzliefhebber nog plezier aan de opnamen, die hij op MAGNETOPHONBAND BASF heeft gemaakt. Deze opnamen verdwijnen niet in de loop van de tijd, omdat MAGNETOPHONBAND BASF magnetisch constant is. De volle dynamiek staat garant voor een natuurgetrouwe weergave, die niet wordt gehinderd door het z.g. copiëereffect.

Met MAGNETOPHONBAND BASF bent U dus in staat een archief van jazz-opnamen op te bouwen, dat met de jaren meer waarde krijgt.

Nieuwe Magnetton Film

De nieuwe MAGNETFILM PB, een geluidsdrager voor televisie- en film-studio's, is het resultaat van samenwerking tussen BASF en de Perutz-fotofabrieken, die beschikken over een ervaring van tientallen jaren op het gebied van film- en fototechniek.

MAGNETFILM PB heeft een uitstekend frequentieverloop en bijzondere magnetische eigenschappen en wordt in de breedten van 16 en 35 cm op rollen van 305 m geleverd.

Iets over viersporentechniek

Sinds het midden van het vorige jaar worden door een aantal fabrieken recorders geleverd voor viersporenregistratie. Bij dit systeem wordt de voorkeur gegeven aan een snelheid van 9,5 cm/sec., hoewel ook 4,75 cm/sec. wordt gebruikt.

Bij tweesporentechniek bevinden zich op de 6,25 mm brede geluidsband twee sporen, die elk 2,4 mm breed zijn. Bij de viersporentechniek gebruikt men echter 4 sporen, die elk 1 mm breed zijn. De onbespeelde tussenruimte is slechts half zo breed als bij de dubbelspoorregistratie. Daarom dient men bij vierspooropnamen te zorgen voor een preciese stand van de sporen. Dat betekent dus hogere eisen aan de bandgeleiders en aan de loopeigenschappen van de band.

De eerste eis is echter een zo nauw mogelijk contact tussen magneetkop en band. Door de geringe spoorbreedte van 1 mm wordt het begrijpelijk, dat verontreinigingen of kleine oneffenheden op de band of magneetkop bij het viersporensysteem een hoorbare storing of zelfs het wegvallen van het geluid tijdens de weergave ten gevolge kan hebben. Een voor vierspooropnamen bestemde band moet dus zeer zorgvuldig worden beschermd tegen stof en verontreinigingen; er moet bovendien voor worden gezorgd, dat de band niet kreukt.

Voor dit alles kan de recorderbezitter zelf zorgen. De fabrikant van geluidsbanden moet voor vierspoorrecorders een zo soepel mogelijke band met een uiterst glad oppervlak leveren, die bovendien sterk genoeg moet zijn. MAGNETOPHONBAND BASF Typ LGS 26, de dubbelspeelband op LUVI-THERM-basis, voldoet het allerbeste aan deze eisen. Het oppervlak is dank

zij een speciale behandeling spiegelglad, terwijl de geringe dikte van slechts 26 micron (26/1000 mm) en de eigenschappen van de LUVITHERM-folie de band bovendien bijzonder soepel maken, maar ook voldoende sterk en bestand tegen rek. Wie echter liever met een iets dikkere band werkt, kan ook de BASF-langspeelband LGS 35 gebruiken, die ook LUVITHERM als basis heeft. Ook deze band is geschikt voor vierspooropnamen.

25 jaar / Magnetophonband

Het is meer dan 25 jaar geleden, dat de Badische Anilin- & Soda-Fabrik in Ludwigshafen de eerste 50.000 meter MAGNETOPHONBAND leverde voor de AEG-bandrecorders, die op de Berlijnse radiotentoonstelling te zien waren. Ter gelegenheid van dit jubileum waren op 9 september 1959 vertegenwoordigers van de vakpers, de dagbladpers en de geluidsjagersverenigingen de gasten van de BASF.

Dr. Overhoff, lid van de raad van bestuur van de BASF, verwelkomde de gasten. Na inleidingen van Dr. Seiberth, leider van het researchlaboratorium, en Dr. Trainer, leider van de geluidsbandverkoop, volgde een levendige discussie over technische en commerciële problemen. Hierna werd de Magnetophonbandfabriek bezichtigd, en vervolgens vond de première van de kleurenfilm 'De magische band' plaats. Over deze film vindt U in deze Mededelingen nadere gegevens.

Wegwijzers in de opnamendoolhof

Naar men zegt zouden er lieden zijn, die zich bezig houden met het aftappen van lichte muziek van de radio en zich daarmee volmaakt gelukkig voelen. Nu valt daar weinig tegen te zeggen, maar we vragen ons af, of de recorder een soort platenwisselaar is, met als enig voordeel een nog langere speeltijd.

Een hobby als het werken met recorder en geluidsband schenkt pas echt bevrediging, als men er wat tijd en moeite aan wil geven. Iets waarvoor men geen moeite behoeft te doen, geeft veel minder voldoening dan bijv. een opname, die naar eigen ideeën, met handigheid en enthousiasme tot stand gebracht is. Wie in zijn verzameling onvervangbare, zelfgemaakte opnamen heeft, zal deze niet gemakkelijk uitwissen.

Over verzameling gesproken, U zoudt het ook wat deftiger archief kunnen noemen. Wie één band bezit, kan natuurlijk niet over een archief spreken, maar bij de tweede band, die U koopt, moet U zichzelf beslist als verzamelaar gaan beschouwen. Wie echter iets verzamelt, moet er ook een overzicht over hebben. Anders ontstaat er al gauw een grenzeloze verwarring, die tot de vreemdste situaties aanleiding kan geven.

Bij het bandarchief, onverschillig of dit nu uit twee of tweehonderd banden bestaat, behoort een kaartstelsel. Voor de inrichting daarvan kunnen geen absolute voorschriften worden gegeven. Er bestaat geen alleenzalmakende methode.

Hoe een archiefkaart eruit kan zien, toont onze afbeelding. Er staan meer kolommen op dan op de bekende rode draaicassette van MAGNETOPHON-BAND BASF. Het is niet beslist noodzakelijk er zoveel te hebben, maar in elk geval is dat beter dan helemaal geen. Men kan de verschillende groepen

met cijfers of letters aangeven, b.v.:

1 (of D) = dansmuziek 2 (of K) = klassieke muziek 3 (of H) = hoorspel

4 (of F) = familiekroniek.

Men hoeft slechts op deze aanwijzingen te letten, als men een opname uit een bepaalde groep zoekt.

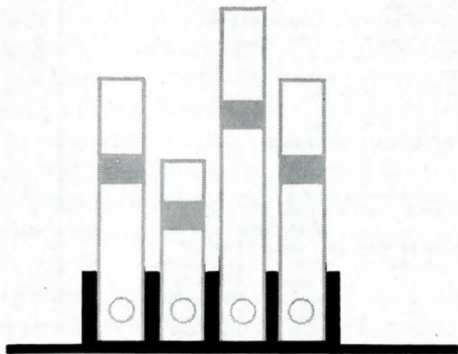
Als de recorder twee of meer snelheden heeft, moet beslist bij elke opname de snelheid worden aangegeven. Anders kan het voorkomen, dat de coloratuursopraan van tante Greetje klinkt als Schaljapin's bas, of dat Uw eigen Armstrong-imitatie merkwaardig hoog klinkt. Het archiefnummer van de

Band No. Soort	Spoor	Telwerk	Band- snelheid	Opname orkest dirigent solist plaats en datum titel soort medewerkers	duur groep stereo/ mono
1 LGS 26 22/1000	1	0-665	19	kamermuziek Strijkkwintet in A gr. t. opus 114 (forellenkwindet) Fr. Schubert piano: Henk Peters viool: Jannie Peters altviool: Hans Vos cello: Jaap Vos contrabas: Wim Vos 4.2.1950 bij fam. Vos, Utrecht.	30 min. 2 stereo
8 LGS 35 18/540	1+2	320-860	9,5	Hoorspel: Hans en Grietje naar het sprookje van Gebr. Grimm. Regie: Frans Klein Opname en montage: Gerard Meester Medewerkenden: Hans: Evert Klein Grietje: Rietje de Wit Heks: Hannie Meester Vader: Frans Klein Moeder: Ans Klein Commentator: Gerard Meester Geluiden: Otto Klein 10.5.1959 bij fam. Meester, Arnhem.	40 min. 3 stereo
16 LGS 52 13/180	2	0-270	9,5	Familiekroniek Oom Wim 50 jaar. Serenade van de Harmonie. met dankwoord van Oom Wim. 5.1.1960 Zutphen.	20 min. 4 mono

band moet op de archiefkaart, op de cassette en tenslotte nog op de aanloopband worden aangebracht, want anders weet niemand, welke kaart bij welke band hoort.

De geluidsband laat ruimte voor andere hobbies. Wie graag knutselt, komt met weinig kosten aan zijn trekken. Hij kan b.v. zelf een rek voor zijn geluidsbanden bouwen of een hoek van een kast of een plank daarvoor inrichten. U doet nl. het beste, de cassettes naast elkaar te zetten en ze niet op elkaar te leggen, want anders gaat de stapel beslist aan het glijden, als U een bepaalde band wilt hebben. Die ligt nl. vast en zeker onderop. Maar ook als de cassettes staan, vallen ze gauw om, als er een uit de rij wordt gehaald. Men kan de cassettes van elkaar scheiden door houten latjes, die ca. 4 cm hoog moeten zijn. De cassettes van MAGNETOPHONBAND BASF zijn even

breed, voor alle typen en spoelmaten. De latjes voorkomen het omvallen van de cassettes, doordat zij deze aan weerskanten steunen, zoals de tekening laat zien. Overigens zijn de in de handel verkrijgbare plastic cassettes voor MAGNETOPHONBAND BASF voorzien van verbindingsstrips.

Het verzenden van geluidsbanden

Een actief geluidsjager schrijft nauwelijks meer brieven. In plaats daarvan legt hij een band op de recorder en houdt hij een alleenspraak, die later door een postbode ergens ter wereld wordt afgeleverd.

De zaak is echter niet klaar met het spreken van de brief, ook de verpakking en verzending vragen de aandacht. De spoel kan het beste in de originele cassette worden verzonden, eventueel met wat golfcarton. Sluit in de cassette een briefje met het adres van bestemming en van de afzender en vermeldt de gebruikte snelheid.

Verzending in het binnenland is al heel eenvoudig. Uw band moet als brief (briefpakje) worden verzonden.

Voor het buitenland bestaan echter andere regelingen. Een groot aantal landen laat n.l. zendingen toe als 'fonopost'. Hiervoor moet Uw opname echter aan bepaalde eisen voldoen: n.l. actueel en persoonlijk zijn. Dat wil dus zeggen, dat de band een echte gesproken brief moet zijn met nieuws voor Uw verre vrienden.

Muziek moet persoonlijk zijn, dus bijv. zelf gespeeld. Voldoet Uw opname niet aan deze eisen en bevat Uw band opnamen van andere aard, zoals reportages, hoorspelen en gecopiëerde muziek, dan moet de band als brief, postpakket of pakje (petit paquet) worden verstuurd. De laatste mogelijkheid is de goedkoopste. Overigens laten niet alle landen zendingen als fonopost of pakje toe. In de Postgids deel 1 B, bijlage D 1, kolom 6 en 4, zijn deze mogelijkheden echter vermeld. Op de postkantoren kan men U hierover inlichten. Bij luchtpostzendingen tenslotte geldt voor fonopost het tarief voor 'overige stukken'.

Een rondgang door de geluidsbandfabriek

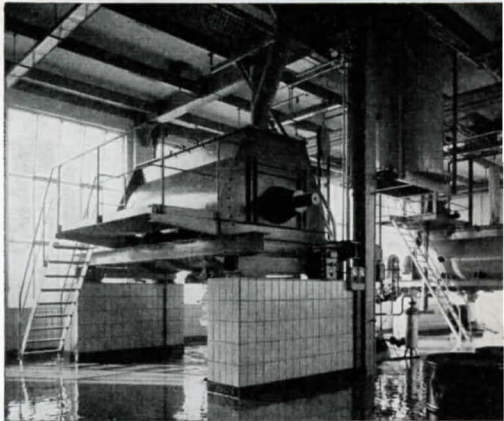
De BASF stelde in 1956 een nieuwe geluidsbandfabriek in bedrijf, daar de oude inmiddels veel te klein was geworden. De nieuwe fabriek, een van de 1500 bouwwerken op het terrein in Ludwigshafen, moest inmiddels ook alweer aanzienlijk vergroot worden. Met behulp van de modernste machines wordt hier MAGNETOPHONBAND BASF gefabriceerd.

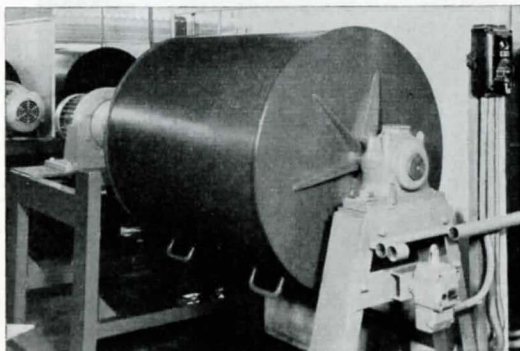
In enorme molens wordt magnetiseerbaar γ -ijzeroxyde met tonnen tegelijk grondig gemengd, om een constante samenstelling van het materiaal voor de actieve laag van de geluidsband te waarborgen.

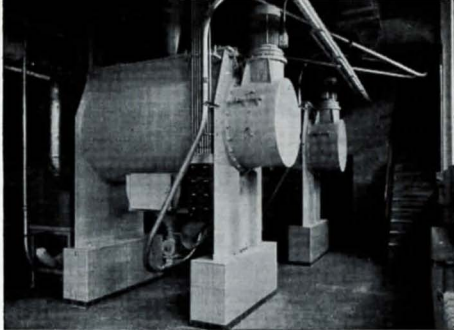
Ijzeroxyde, lak en oplosmiddelen worden in de kogelmolen tot een dispersie vermalen, die de magnetische laag van de geluidsband zal vormen.

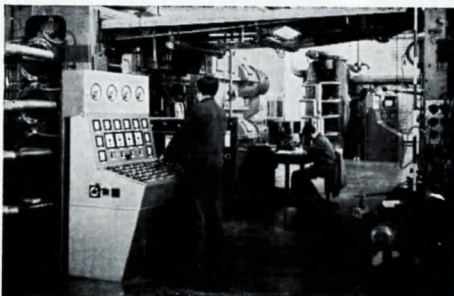
De eerste van de reeks proeven, waaraan **MAGNETOPHONBAND BASF** wordt blootgesteld, vindt hier plaats: met de ferrograaf worden de magnetische eigenschappen van het ijzeroxyde zorgvuldig onderzocht.

In de PVC-mengmolen worden wassen, kleurstoffen en polyvinylchloride tot een poeder gemengd, dat daarna op een wals verder wordt bewerkt.

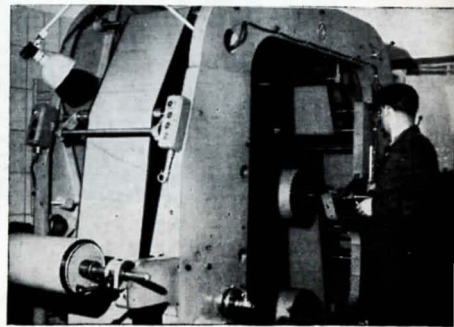

Onder hoge druk en warmte wordt Polyvinylchloride tot een onvoorstelbaar dunne kunststoffolie gewalst, die de basis zal vormen voor MAGNETOPHONBAND BASF.

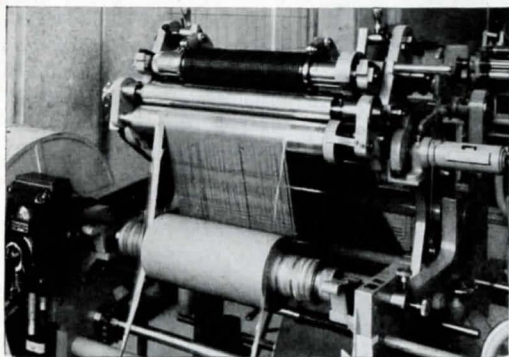
Dit is een 'blok', een rol kunststoffolie. Deze wordt voorzien van een magnetische laag.

Geen MAGNETOPHONBAND BASF blijft anoniem: elke band wordt bedrukt met de naam BASF, het type en de nummers van bandsoort en partij.

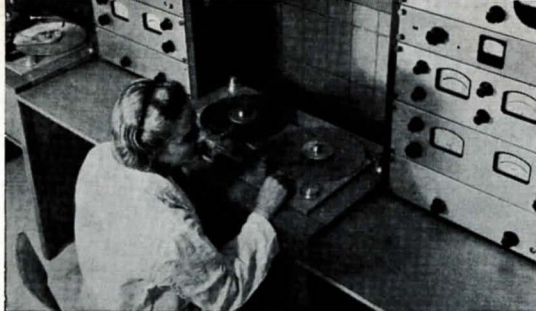

De snijmachine, een wonder van precisie, snijdt het blok tot geluidsbanden van 6, 25 mm breed.

De fotocel op de omspoeltafel registreert onbarmhartig elke fout. De betreffende stukken worden verwijderd, voordat de band op de gebruikelijke lengtes wordt gesneden en op Polystyrol-spoelen wordt gewikkeld.

In het MAGNETOPHON-BAND-onderzoeklaboratorium worden de banden aan een bijzonder kritisch onderzoek onderworpen, wat betreft de electro-acoustische eigenschappen.

Het loodje, of het dichtgelaste plastic zakje, is een garantie voor de kwaliteit en staat borg voor de juiste lengte en het voldoen aan de technische eisen en geeft aan, dat de band niet eerder is gebruikt.

Cimes 1960

Het initiatief voor het houden van een internationale wedstrijd voor de beste amateur-geluidsopnamen, danken wij aan de omroeporganisaties van Frankrijk, Zwitserland en België. Sedert 1952 zijn deze wedstrijden bij toerbeurt door de omroeporganisaties van bovengenoemde landen georganiseerd. Het zijn bovendien de overheidsinstanties en culturele instellingen in deze landen, die elk jaar aanzienlijke prijzen tot een totaal bedrag van ca. 8.000 gulden beschikbaar stellen. In 1955 hebben de Nederlandse geluidsjagers voor het eerst aan deze wedstrijd deelgenomen en . . . met groot succes! Tweemaal werd de Grand Prix toegekend aan een Nederlandse inzending. Van 28 oktober tot 1 november zullen de CIMES 1960 in Hilversum worden gehouden. De organisatie is in handen van de Nederlandse Vereniging van Geluidsjagers. Programmaleider Joop Smits van de VARA fungeert als voorzitter van de internationale jury, terwijl de VARA als gastvrouw optreedt. Zij stelt via faciliteiten, verleend door de Nederlandse Radio Unie, studio-ruimte, afspeelapparatuur en personeel ter beschikking.

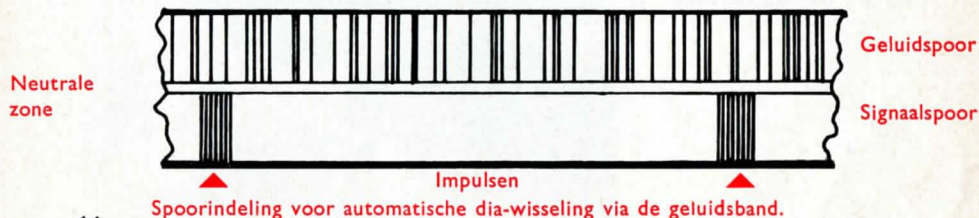
De vijf beste inzendingen voor de Nationale Geluidswedstrijd, die in de eerste helft van 1960 onder auspiciën van de Nederlandse Vereniging van Geluidsjagers, Slotlaan 154, Zeist, is gehouden, zullen de Nederlandse selectie voor de CIMES vormen.

Het ABC van de dia-projectie

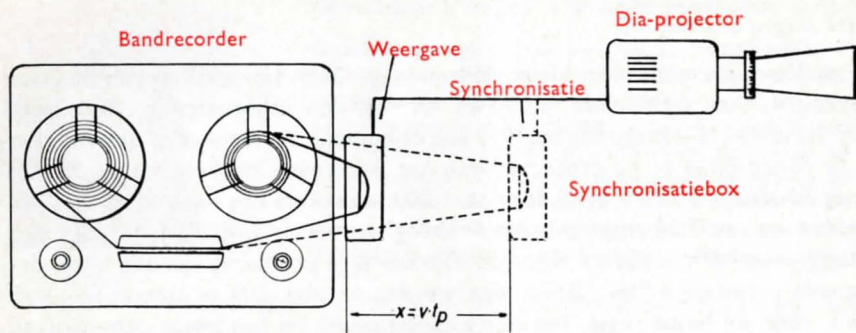
Het is werkelijk niet moeilijk, zelfgemaakte dia's goed te vertonen. Hiervoor heeft men een automatische diaprojector, een bandrecorder met synchronisatiebox en natuurlijk MAGNETOPHONBAND BASF, nodig.

Op het eerste spoor van de band worden de gewenste muziek- en spraakopnamen vastgelegd, terwijl op het tweede spoor de impulsen voor de automatische beeldwisseling worden aangebracht. Deze impulsen zorgen voor het synchroon lopen.

Over het algemeen moet het verschijnen van een dia samenvallen met een bepaalde passage van de muziek. Hierbij moet men rekening houden met de omschakeltijd van de projector; de impuls moet dus iets vroeger op de band worden vastgelegd, zodat het beeld op tijd op het scherm verschijnt. Wie een afzonderlijke synchronisatiebox bezit heeft het gemakkelijk. Als men deze bij het vastleggen van de impulsen niet op de normale plaats, maar op x cm. afstand daarvan neerzet, dan bevinden de impulsen zich bij de weergave op de juiste plaats op de geluidsband. De impulsen moeten aangebracht worden op het tijdstip, waarbij volgens de tekst of muziek het betreffende beeld al op het scherm moet staan.

Natuurlijk zal elke dia-vertoner nu vragen: 'Hoe weet ik, hoe groot de afstand x moet zijn, waarop ik de synchronisatiebox moet plaatsen?'. Dat is gemakkelijk uit te rekenen en men hoeft hiervoor geen hogere wiskunde te kennen. Iedereen kent de snelheid van zijn recorder (V) en men kan zonder moeite de omschakeltijd van de projector vaststellen (t_p). Dan geldt de vergelijking: $x = V \times t_p$.

Een voorbeeld: de bandsnelheid is 9,5 cm/sec., de omschakeltijd van de projector 2 sec. Men krijgt dan: $x = 9,5 \text{ cm/sec.} \times 2 \text{ sec.} = 19 \text{ cm.}$

De synchronisatiebox moet dus bij het vastleggen van de impulsen 19 cm. naar rechts worden geplaatst, t.o.v. de normale positie bij de weergave.

'De magische band'

Een filmdocumentaire in kleur, 654 m. lang. Geen fabrieksfilm van de oude stempel, met stampende machines en rokende schoorstenen. Ook geen reclamefilm. 'De magische band' is een dokument, niets meer of niet minder. De voorstelling in de grote zaal van het Berlijnse Congresgebouw, tijdens het Filmfestival 1959, werd door ca. 1.000 bezoekers bijgewoond en was een groot succes. 'De magische band' kreeg de eerste prijs van de regerend burgemeester van Berlijn 'voor de voorbeeldige productie van een bijzonder goede industriële film'. Bovendien werden er nog drie prijzen toegekend, n.l. voor de beste regie, het beste camerawerk en het beste commentaar. Daar er 85 films werden vertoond, waaronder 16 buitenlandse inzendingen uit 5 verschillende landen, is dit een bijzonder succes.

Ook op het Internationale Industrie-Festival te Rouen, Frankrijk, had 'de magische band' veel succes: de film werd onderscheiden met een 'Oscar'. De geluidsband staat nog in het middelpunt van de menselijke experimenteerlust en ook de makers van de film, medewerkers van de 'Gesellschaft für bildende Filme' te München, hebben het experiment niet geschuwd en zijn volkomen nieuwe wegen gegaan. Het resultaat is een film, die Uw volledige concentratie vraagt, maar U zeker zal boeien. Wij verwachten U graag op één van de voorstellingen, die wij tijdens de Firato in het RAI-gebouw zullen geven.

Geluidsjagers vragen — de BASF antwoordt.

Geluidsmontages Voor hen, die eigen hoorspelen willen opnemen, of reportages willen maken, die zo uitgezonden zouden kunnen worden, zijn schaar en plakband haast net zo belangrijk als de geluidsband zelf. Voorwaarde voor het monteren is echter, dat de banden slechts op één spoor bespeeld zijn, omdat men anders de opname op het tweede spoor bederft. Banden met een opname op één spoor worden weliswaar niet volledig benut, maar deze 'verspilling' wordt bij hoorspelen en reportages beslist

goedgemaakt.

MAGNETOPHONBAND BASF Typ PES 26, de dubbelspeelband op Polyesterbasis, kan overigens uitsluitend met plakband worden gelast.

Vouwen in de band Veel recorderbezitters hebben al eens met schrik moeten ontdekken, dat een band vouwen en kreukels vertoonde. Als deze vouwen scheef lopen en licht gebogen zijn, dan is dat een typisch bewijs, dat de band niet goed langs de bandgeleiders en aandrukrollen loopt. Deze staan dan niet parallel en maken dat de band naar onderen of naar boven loopt en daar kreukt. Vouwen kunnen echter ook vooral aan het begin van de band ontstaan, als deze niet goed in de recorder wordt gelegd.

Viersporentechniek en LGS 26 Van verschillende zijden wordt gevraagd, of wij op de cassettes voor dubbelspeelband LGS een aanwijzing willen drukken, dat deze band voor viersporentechniek bestemd is. Wij gaan hiertoe echter niet over, omdat LGS 26 niet alleen voor viersporenrecorders, maar ook voor alle andere moderne amateur-recorders geschikt is.

Adreswijzigingen Indien U het op prijs stelt regelmatig deze 'Mededelingen' te ontvangen, dan verzoeken wij U vriendelijk eventuele adreswijzigingen te melden aan N.V. Color-Chemie, Postbus 19, Arnhem, onder vermelding van 'Mededelingen'.

Badische Anilin- & Soda-Fabrik AG

L U D W I G S H A F E N A M R H E I N

N.V. COLOR-CHEMIE | POSTBUS 19 | ARNHEM